# שער המצוות — בהעלותך



ענין המנורה כתיב בהעלותך את הנרות וגו' כבר נתבאר קצת ענין המנורה בפ' תצוה ע"ש. ודע כי המנורה היא רחל נוק' דז"א העומדת עמו אחור באחור ושבע' נרותיה הם ז' ספירות תחתונות מחסד עד מלכות שבה הנקרה גוף שלה מצויירים כעין שלשה קני מנורה ימין ושמאל ואמצע ונודע שהחמש גבורות שבדעת שבה הם מתפשטים בז' תחתונות שבה ע"ד התפשטות החסדים בגופא דז"א כי החמשה מתקבצות מחסד עד הוד וכללות הארתם מתקבצים ביסוד וכללות הארת היסוד מתקבצים במלכות שבה בסוד חותם בחוך חותם כמבואר אצלינו בדרוש הו"ר. ואמנם חמש חסדים דז"א הם ה' אורות דיום ראשון ונקרא מאורי אור היום והחמש גבורות דנוקבא מאירים בה ונקרא אורות הלילה המאירים ע"י הנרות ונמצא כי ז' הנרות שהם הכלים הם שבעה ספירות תחתונות שבנוק' וז' מאורות המאירים בהם בסוד אור האש והשלהבת הנתלה בנר ובפתילה הם הגבורות שהם האורות המאירים בכלים. וכבר נתבאר אצלינו בדרוש החסדים דז"א כי הם נחלקים לשתי בחינות כי עד החזה הם אורות מכוסים תוך כלי היסוד דאי' המתפשט עד שם ומן החזה ולמטה הם אורות מגולים והם שני שלישי אור שבב' שלישים תחתונות דת"ת מהחזה ולמטה ועוד ב' אורות שלמים דנו"ה והם ג' אורות פחות שליש ואלו הג' אורות פחות שליש המגולים להיותם בלי מחיצות המגבילות אותם לכן הם יורדים במרוצה עד היסוד ואח"כ חוזרים לעלו' בסוד אור חוזר ממטה למעלה ומתפשטים דרך שלשה קוים דז"א ועולים עד הכתר שבו ומגדילין את ז"א וכדוגמא זו הוא ג"כ בנקבה כי הנה כאשר אלו הגבורו' יוצאין מתוך ז"א ולחוץ לצד האחוריים להכנס בנוק' העומדת שם מוכרח הוא שאינם יוצאים אורות הגבורו' לבדם אמנם יוצא עמהם גם קצת מן הכלים והדפנות דז"א עצמו ומלבישות אותם ונמצא כפי זה כי כמו שיש בז"א מקום מכוסה ומגולה כך בנוקבא יש מקום מכוסה ומגולה כי הכיסוי של הכלים דז"א מכסין אותם.

והנה בז"א שהכיסוי שלו הוא יסוד דאי' ולהיותו קצר מסתיים בחזה שלו אבל כיסוי הגבורו' שבנוק' הם מיסוד דז"א שהוא ארוך וכן מתארך עתה ע"ס ת"ת כולו של הנקבה ונמצא כי בז"א ג' חסדים פחות שליש מגולים בו ובנקב' מתגלים ב' גבורות דנו"ה שבה בלבד והרי זה חילוק אחד בענין הגבורות עצמן כמה הם מכוסים וכמה הם מגולים. עוד יש חילוק ב' בענין גובה המקום עצמו והוא כי בז"א אשר מתגלה מן החזה ולמטה המורד שבו יורדים החסדים הוא גבוה מאד אבל בנוקבא כמעט שאין בה מקום מורד גבורותיה כלל כי אם מסיום הת"ת שבה נכנסים תכף ביסוד שלה ונוד' כי עיקר הגדל' החסדים את ז"א היא מחמ' ירידתם בחוזק ובמרוצ' גדולה עד היסוד כנראה בחוש העין שאם תפול אבן אחת שיעור גובה עשר אמות תחזור האבן אח"כ חזרת שנית לעלות למעלה אמה אחת או שתים ואם תפול מגובה עשרים אמות יהיה עליית חזרה כפלי כפלים ולכן בז"א שהיה גובה המורד גדול היה כח בחסדים לחזור ולעלות בסוד אור חוזר עד כל שיעור קומתו ונתפשטו דרך ג' קוים שבו ועלו עד הכתר שבו אבל בנוקבא שיש שני מיני גירעון אם במספר הגבור' שהם ב' גבורות לבד מגולים אבל חסד הז"א מגולים ג' חסדים פחות שליש ואם בגובה המורד שבה שכמעט אין בה בחינת ירידה ונפילה כנז' ולכן אין כח בגבורו' שבה המגולו' היורדות ביסוד לחזור עד הכתר שבה ולהתפשט בג' קוים שבה כמו שעושי' החסדים בז"א כנז' ולכן כדי שיוכלו לעלות עד הכתר שבה לא נתפשטו בכל ג' קוים שבה רק עלו עד הכתר שבה דרך קו האמצעי שבה בלבד ולא

נתמעטה הארתם ע"י התפשטותם בשני הקוים. ואמנם טעם הדבר למה אין אנו חוששים רק אל הארת קו האמצעי שבה בלבד הוא לפי שבשני קוים שלה יש שם שני מוחין דילה חו"ב המתפטים דרך שני הקוים הנז' אבל בכתר שבה אין בה מוחין וא"א שהכתר שלה יהיה גרוע מחו"ב שבה ולכן הוצרכו הגבורו' לעלות עד הכתר להאיר בו בבחינ' מוחין בכתר (מבו"ש דקל"ב ע"א וב"ד הנז' ע"ב הניחו הרב בצ"ע) שבה עצמו ע"ד הנז' שנתבאר בז"א בטעם צריכות עליית החסדים שבו עד הכתר שבו.

וא"ת והרי כיון ששני גבורות אלו חוזרות לעלות מן היסוד שבה דרך קו האמצעי שבה והנה הת"ת שבה כולו אור מכוסה א"כ איך מגדילות אותם והרי הם חוזרות להתעלם כבתחלה:

והתשובה היא כי מאחר שכבר נגלו בראשונה נתפשטה הארתם אשר היתה מקובצת ומצומצמת בתוך הכיסוי בצמצום דחוק ולכן אף אם תחזור להתעלם אינם חוזרות להתצמצ' כבראשונה ואדרב' הם מרחיבות המקום. והכלי של הכיסו שלהם וגם הגבורות המכוסות קונים האר' גדולה ועי"כ הם מתגדלות כי אין המקום יכול לסובלן וע"ד שנתבא' בענין החסדים דז"א כנז' שם במקומו. ובזה נבוא אל ביאור הדלקת נרות המנורה כי הנה ירידת אורות הגבורות מלמעלה למטה עד היסוד בה נקרא הדלקת הנרות והארתם. ואל זה רימז באומרו יאירו שבעת הנרות ולא אמר יעלו וכמ"ש מקודם בהעלותך ועלייתם וחזרתם ממטה למעלה מהיסוד עד הכתר שבה זה נקרא בחינה אחרת והיה העלאת הנרו' באומרו בהעלותך את הנרות ולזה רמזו באומרם המתן עד שתצא שלהבת עולה מאליה. ואמנם אהרן עשה יותר ממה שנצטוה והוא כי הנה הוא לא נצטוה אלא שיהיו נוטים אל מול פני המנורה שהוא קו האמצעי בעת ירידתם מלמעלה בלבד וכמ"ש אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות כי מתחלת הארתם שהיא ירידתם יהיו נוטים דרך קו האמצעי לבד והוא הוסיף על מה שנצטוה ותמתין שאף בחזרת עלייתם ממטה למעלה יעלו דרך קו האמצעי לבדו כנז"ל. וזה אומרו ויעש כן אהרן וגו' העלה את נרותיה ולא אמר האיר כמו שאמר לו הקב"ה יאירו שבעת הנרות וטעם כוונת אהרן להוסיף ענין זה הוא לפי שהנה אחר שירדו שני גבורות אלו המגולות למטה ביסוד ואז נתפזרו האחת מחברתה שאין להם כיסוי שיחברם ובפרט כי הם מנ"ה שהם בחינת שני קוים ימין ושמאל ולכן בחזרת עלייתם ודאי תהיו נפרדות ופונה כל אחת לדרכה בקו שלה ובזה היה מתמעט אורם מלעלות עד הכתר שבה כנ"ל ולכן המתין עד חזרת עלייתן שתהא שלהבת עולה מאליה ותכנס דרך קו האמצעי לבדו הנקרא פני המנורה ואחר שנכנס שם אין לה דרך לעלות לנטות ימין ושמאל כי יש שם מחיצות מעכבות מן הצדדין ובהכרח יעלו דרך מישור קו האמצעי עד הכתר שבה והיות ענין זה נעשה ע"י אהרן יתבאר לך במ"ש לעיל בפרשת תזריע בענין מראות נגעים דכתיב והובא אל אהרן הכהן כי אהרן הוא מבחינת האחוריים דיסוד דאבא המתלב' תוך ז"א הפנים שלו הוא הוי"ה דע"ב דיודי"ן והאחוריי' הפשוטים הם ג"כ גי' ע"ב והמילואים קפ"ד וכן אהרן גי' ע"ב קפ"ד. והנה היסוד דאבא מתפשט דרך כל קו האמצעי דז"א עד היסוד שבו והוא מכוון ממש כנגד קו האמצעי דרחל נוקבא דז"א העומדת עמו אחור באחור ומשם נמשכת הארתו לחוץ ומאיר בקו אמצעי דרחל ומקבץ אותם הגבורו' ומייחדם וגורם להם שיעלו דרך מישור בקו אמצעי (דרחל ומקבץ אותם הגבורות ומייחדם וגורם להם שיעלו דרך מישור בקו אמצעי) שבה עד הכתר שבה ולטעם זה נקר' אהרן שושבינא דמטרוניתא כנז' בזוהר לפי שהוא גורם תיקונה ובנינה והגדלתה כנז'. ו"זס ה' בחכמה יסד ארץ כי יסוד דחכמה הוא המייחד המלכות הנקרא ארץ ומכונן אותה.